Emmi Ahonen ja Pia Santamaría

Mediavaikuttaminen sosiaali- ja terveysalan johtamisessa

Essoten perhe- ja sosiaalipalveluiden esihenkilöiden näkemyksiä ja kokemuksia mediavaikuttamisesta

"Ennen oli vaan lehdet, nyt pitäis tehdä ja osata kaikkea"

Opinnäytetyö on laadullinen tapaustutkimus

Tutkimusmuotona oli haastattelut
Kohderyhmänä oli Essoten Perhe- ja sosiaalipalveluiden esihenkilöt

Aihe nousi SOSRAKE-hankkeesta

- Sosrake-hanke on sosiaalialalle suuntautuva rakenteellista sosiaalityötä kehittävä hanke
- Essote on yksi hankkeessa mukana olevista toimijoista
- Tutkimuksen kohderyhmän määritteli Sosrake-hankkeen Essoten koordinaattori

Työn tarkoitus:

- tutkia mediavaikuttamisen käyttämistä johtamisen apuvälineenä Essoten peson esihenkilöiden työssä

Tavoitteena oli:

- saada tietoa kuinka esihenkilöt määrittelevät mediavaikuttamisen
- millaista roolia se näyttelee heidän työssään sekä
- mitkä ovat kanavat, joita he käyttävät mediavaikuttamisessa

Keskeiset käsitteet

- Mediavaikuttamisen välineet ja keinot
- Mediavaikuttamisen käsite ja tehtävät
- Johtaminen sosiaali- ja terveysalalla
- Mediavaikuttaminen sosiaali- ja terveysalan johtamisessa

Mediavaikuttamisen välineet

- Media on tapa kommunikoida.
- Nykykielessä medialla tarkoitetaan usein jotakin kanavaa, esimerkiksi tv, radio, internet, puhelin, sosiaalinen media, mainos, lehdet tai tiedonvälittämisen ammattilaisia.
- Media voidaan jaotella perinteiseen ja sosiaaliseen mediaan.
- Sosiaalinen media on kaksisuuntaista, kun taas perinteinen media pääsääntöisesti yksisuuntaista.
- Sosiaalisessa mediassa käyttäjä on myös sisällön tuottaja.
- Sosiaalisen median ansiosta tai takia moneen ihmiseen/ tahoon on jatkuva tavoitettavuus.

Mediavaikuttaminen ja sen tehtävät

- Mediavaikuttaminen on joko suorasti tai epäsuorasti ihmisten ajatteluun, käyttäytymiseen, asenteisiin tai toimintaan vaikuttamista.

- Esimerkiksi tiedon ja informaation levittäminen samoin kuin vääristellyn tiedon tai huhujen levittäminen on mediavaikuttamista.

- Täytyy omata mediataidot, jotta pystyy laadukkaasti käyttämään mediavaikuttamista apuvälineenään.

Johtaminen sosiaali- ja terveysalalla

- Esihenkilön perustyökuvaa on johtaminen
- Johtaminen on toimintaa, jonka avulla pyritään kohti yhteistä päämäärää resursseihin vaikuttamalla
- Työntekijöiden osaamisen ja kokemuksen hyödyntäminen sekä työntekijöiden kehittäminen
- Motivaatio, rohkeus, luottamus, innovatiivisuus, paineensietokyky, laaja tietoperusta sekä vuorovaikutustaidot tärkeitä elementtejä
- Asiakaslähtöisyys korostuu sote-alalla
- Viestinnän merkitys suuri

Mediavaikuttaminen sote-alan johtamisessa

- laajasti vallalla oletus, että johtajat osaavat hyödyntää teknologiaa monipuolisesti johtamisen apuvälineenä ja sitä on kuvattu termillä E-leadership
- johtaja voi organisaatiossa mediavaikuttaa sekä sisäisesti että ulkoisesti (esim. intranet, perinteinen ja sosiaalinen media)
- Sosiaalisen median avulla esimerkiksi suurien massojen tavoittaminen, palautteen vastaanottaminen ja kehittäminen helpottuu
- Verkostoituminen
- Asiakkaiden hyvinvointiin ja elämänlaatuun vaikuttaminen kehittämällä työtapoja mediavaikuttamisen avulla nousseen tiedon pohjalta,

Haastatteluihin osallistui 7 esihenkilöä 12:sta kutsun saaneesta esihenkilöstä

- Haastattelut tehtiin parihaastatteluina (yksi yksilöhaastatteluna)
- Haastattelut tapahtuivat keväällä 2022
- Haastattelut toteutettiin Teams-kokoussovelluksen avulla

Laadullinen sisällönanalyysi

Aineisto litteroitiin ja sen jälkeen analysoitiin laadullisen sisällönanalyysin avulla. Analyysi suoritettiin kahteen kertaan, koska ensimmäisellä kerralla analyysin anti oli surkea tutkijoista johtuvista syistä. Toisella kerralla tutkijat olivat perehtyneet analyysiin paremmin, joten tulos oli tällä kertaa hedelmällinen.

Analyysi:

- Värit pelkistetyille vastauksille
- Taulukon muodostaminen - sarakkeet pelkistetyt, ala-, ylä- ja pääluokille
- Alaluokkia muodostui jokaiselle kysymykselle useita (10-25)
- Yläluokkia muodostui 4-10
- Pääluokat muotoilimme lauseen muotoon, niitä oli 1-2 jokaista kysymystä kohden
- Keskeisimmät tulokset tiivistimme kuvan muotoon, ne syntyivät yhdistelemällä ala-, ylä- ja pääluokkia

Mitä mediavaikuttaminen esihenkilöiden mielestä oli?

- Brändäystä
- Kannanottamista
- Rakenteellisen työn mahdollistaja
- Mahdollisuus jakaa asiatietoa
- Mahdollisuus tuoda asioita näkyviksi
- Sähköisten kanavien avulla vaikuttamista
- Tiedonhakemista
- Verkostoitumista

Mediavaikuttamisen rooli johtamisessa esihenkilöiden mielestä

- Keskeinen ja merkittävä/ ei keskeinen, pieni ja satunnainen
- Riippuu hyödystä ja tavoitteesta
- Tehokas ja nopea tiedotusväline
- Osaamisen esiin nostaminen
- Tiedonhaun apuväline
- Reaaliaikaisen tiedon saaminen ja jakaminen

Esihenkilöiden rooli mediavaikuttamisessa omassa työssään

- Portinvartija; kaikki viestintä esimiehen kautta
- Mahdollistaja
- Rohkaisee ja kannustaa
- Tukee ja neuvoo
- Positiivisen kuvan levittäminen

Organisaation rooli mediavaikuttamisessa

- Luo rajat/linjat
- Hallinnoi sähköisiä kanavia
- Ohjaa tiedonhakua
- Tietosuoja- ja tietoturva-asiat
- Pelisäännöt ja ohjeet

Mediavaikuttamista edistävät tekijät

- Mediataidot
- Koulutus
- Työaika
- Asiakkaiden digitalisoituminen ja läsnäolo mediassa
- Sote-alan digitalisaatio koronan vuoksi
- Asiakkaiden nopea tavoittaminen

Mediavaikuttamista hidastavat tekijät

- Työajan puute
- Organisaation rajat/linjaus
- Vaikea/ haastava työväline
- Koulutuksen puute
- Vaillinaiset mediataidot
- Median luoma kuva
- Organisaation nettisivut kankeat
- Sosiaaliporno

Mediavaikuttamisen kanavat

- Haastattelut ja jutut lehtiin
- Rekrytointi, kuntarekry
- Infotaulut keskussairaalassa
- Instagram, Facebook
- Essoten julkaisut, esim. Palveluopas
- VideoVisit ,Teams
- Chat-palvelut
- Organisaation nettisivut
- Wilma

Johtopäätökset

- Mediavaikuttaminen on yksi suurimmista vaikuttamisen välineistä tänä päivänä
- Mediavaikuttaminen on hyödyllinen työväline, mutta käyttäminen täytyy hallita
- Essoten peso:ssa mediavaikuttamista voitaisiin hyödyntää nykyistä tehokkaammin
- Sosiaalisen median tehokkaampi hyödyntäminen esihenkilötyön apuvälineenä vaatisi kouluttautumista sekä Essotessa organisaatiotasolla uusia linjauksia
- Esihenkilöiden asenne mediavaikuttamisen käyttämistä kohtaan positiivinen, usein työajan ei kuitenkaan koeta riittävän sen haltuunottamiseen/ käyttämiseen

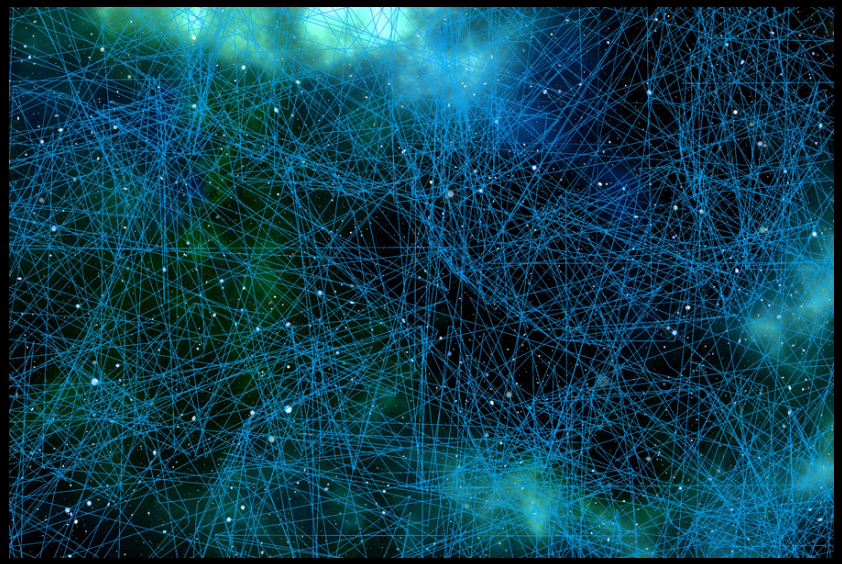

Jatkokehitysehdotukset:

Mediavaikuttamisen käytön kehittäminen johtamisen työvälineenä sosiaali- ja terveysalalla

Kartoitus/ vertailu mediavaikuttamisen käyttämisestä johtamisen työvälineenä muissa sosiaali- ja terveysalan organisaatiossa